

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 17671/2023
13.09.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића и Мирјане Андријашевић, чланова већа у парници тужиље-противтужене АА из ..., чији је пуномоћник Горан Митровић, адвокат из ..., против туженог-противтужиоца ББ из ..., чији је пуномоћник Мирјана Поповић Радулашки, адвокат из ..., ради уређења личних односа детета и оца, одлучујући о ревизији туженог-противтужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж2 116/23 од 09.03.2023. године, у седници одржаној 13.09.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог-противтужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж2 116/23 од 09.03.2023. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиље-противтужене за накнаду трошкова одговора на ревизију.

Образложење

Пресудом Основног суда у Обреновцу П2 73/22 од 05.12.2022. године, ставом првим изреке, уређен је начин одржавања личних односа између малолетног детета ВВ, рођеног ...2020. године и оца ББ из ..., тако што ће малолетно дете са оцем проводити седам дана прве половине сваког месеца почев од 01. у месецу и тако што ће отац ББ у термину одређеном за виђење преузимати малолетно дете од мајке у 15,00 часова на граничном прелазу Хоргош у Републици Србији и враћати га по истеку термина у 15,00 часова на исто место. Ставом другим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове. Решењем садржаним у наведеној пресуди, одређена је привремена мера којом је уређен начин одржавања личних односа између малолетног детета ВВ рођеног ...2020. године и оца ББ из ..., тако што ће малолетно дете са оцем проводити седам дана прве половине сваког месеца почев од 01. у месецу и тако што ће отац ББ у термину одређеном за виђење преузимати малолетно дете од мајке у 15,00 часова на граничном прелазу Хоргош у Републици Србији и враћати га по истеку термина у 15,00 часова на исто место, а том привременом мером измењен је начин уређења личних односа између малолетног детета ВВ и оца ББ из ... одређен решењем Основног суда у Обреновцу П2 32/21 од 15.11.2021. године и одлучено да привремена мера има правно дејство правоснажног решења о извршењу па евентуална жалба на

решење не задржава његово извршење а мера траје до правоснажног окончања парничног поступка П2 73/22.

Апелациони суд у Београду је, пресудом Гж2 116/23 од 09.03.2023. године, ставом првим изреке, преиначио пресуду Основног суда у Обреновцу П2 73/22 од 05.12.2022. године, тако што је уредио личне односе између малолетног детета ВВ, рођеног ...2020. године и оца ББ из ..., и одлучио да ће се виђање одвијати према отвореном моделу. Ставом другим изреке, преиначено је решење о привременој мери садржано у пресуди Основног суда у Обреновцу П2 73/22 од 05.12.2022. године, у ставу другом и трећем изреке тако што је одбијен, као неоснован, предлог за одређивање привремене мере којом је тражено да се лични односи малолетног детета ВВ рођеног ...2020. године и оца ББ из ..., одвијају на тај начин што ће дете са оцем проводити седам прве половине сваког месеца почев од 01. у месецу и тако што ће отац ББ, у термину одређеном за виђење, преузимати малолетно дете од мајке у 15,00 часова на граничном прелазу Хоргош у Републици Србији и враћати га по истеку термина у 15,00 часова на исто мест, чиме се мења начин уређења личних односа малолетног детета ВВ и оца ББ из ... одређен решењем Основног суда у Обреновцу П2 32/21 од 15.11.2021. године, те да привремена мера има правно дејство правоснажног решења о извршењу а евентуална жалба на решење не задржава његово извршење и иста има трајати до правоснажног окончања парничног поступка П2 73/22.

Против правоснажне пресуде донете у другом степену тужени – противтужилац је изјавио благовремену ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужиља-противтужена је поднела одговор на ревизију туженог-противтужиоца са захтевом за накнаду трошкова за састав тог одговора.

Врховни суд је испитао побијану пресуду применом одредбе члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11...18/20), у вези одредбе члана 92. Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“ бр. 10/23), и члана 202. Породичног закона, па је утврдио да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју Врховни суд пази по службеној дужности а ни друге битне повреде прописане одредбом члана 407. став 2. тачка 3. Закона о парничном поступку, на које ревидент у ревизији неосновано указује. Наводима ревизије о томе да побијана пресуда нема разлога о одлучним чињеницама, указује се на битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку, која није разлог за изјављивање ревизије на основу одредбе члана 407. став 1. тачка 2. истог Закона.

Према утврђеном чињеничном стању, брак парничних странака разведен је правоснажном пресудом којом је заједничко малолетно дете, син ВВ, рођен ...2020. године у ..., поверен на старање и васпитање мајци, као законском заступнику, на самостално вршење родитељског права, уз обавезу туженог-противтужиоца, као оца детета да доприноси његовом издржавању износом од 15.000,00 динара, почев од дана подношења тужбе па убудуће. Тужиља-противтужена сада са малолетним дететом живи на територији СР Немачке. Дете има немачко и српско држављанство, а адреса

пребивалишта тужиле-противтужене, је на основу прописа СР Немачке, у правном статусу „забране информисања“ и позната је надлежном центру за породицу, због процене постојања ризика од поновног вршења насиља. Тужени-противтужилац је у Србији био оглашен кривим због кривичних дела одузимања малолетног лица и насиља у породици, па је надлежни Центар за социјални рад у ..., својим мишљењем од 07.09.2021. године, сачинио план контаката између детета и оца тако да се њихови контакти одвијају у контролисаним условима, два пута недељно, у трајању од по једног сата. До прекида виђања детета и оца дошло је након што је мајка са дететом отпутовала у Немачку. Међу родитељима не постоји довољан ниво сарадње јер су њихови партнерски односи лоши. Мајка схвата да дете треба да има оба родитеља и сагласна је да дете остварује редовне контакте са оцем „кад год он изрази жељу“, док отац сматра да је мајка „психички настабилна и неспособна да брине о детету“.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да је најбољи интерес малолетног детета да се уреде лични односи са оцем на начин како је одлучено пресудом тог суда, јер се тако штите интереси малолетног детета за хитним реуспостављањем односа са оцем. По мишљењу првостепеног суда, даље одсуство контаката детета и оца може довести у питање могућност фактичке реализације одржавања њихових личних односа, па је применом одредбе члана 61. Породичног закона и 449. Закона о извршењу и обезбеђењу, првостепени суд одредио и привремену меру исте садржине као и одлука о одржавању личних односа између малолетног детета и оца.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду тако што је уредио личне односе између малолетног детета и оца који ће се одвијати према отвореном моделу, па је, с тим у вези, преиначио и решење о привременој мери и одбио предлог за одређивање привремене мере, налазећи да током поступка није отклоњена сумња да би се одвајање детета од мајке од стране оца могло поновити. Имајући у виду конкретне породичне односе и утврђено чињенично стање, по мишљењу другостепеног суда, заштита интереса детета може се остварити остављањем родитељима могућности да, према отвореном моделу, уреде виђање детета са оцем. То значи да ће се у време боравка детета у Србији, преко надлежног органа старатељства, омогућити виђење детета са оцем, а на исти начин то је могуће и када отац буде боравио у Немачкој. По мишљењу другостепеног суда право детета на одржавање личних односа са оцем се оваквом одлуком не ограничава, али оно зависи од дужности родитеља да, у постојећој ситуацији, својим ангажовањем и евентуално уз помоћ органа старатељства, када се породица налази на територији исте државе, омогуће да се лични односи успоставе.

По мишљењу Врховног суда, другостепени суд је правилно применио материјално право.

Одредбом члана 61. став 1. Породичног закона, прописано је да дете има право да одржава личне односе са родитељем са којим не живи. Право детета да одржава личне односе са родитељем са којим не живи може бити ограничено само судском одлуком када је то у најбољем интересу детета (став 2.). Смисао родитељског права прописан је одредбом члана 67. истог Закона тако што је родитељско право изведено из дужности родитеља и постоји само у мери која је потребна за заштиту личности, права и интерес детета. Свако је дужан да се руководи најбољим интересом детета у свим активностима које се тичу детета, на основу одредбе члана 6. став 1. Породичног

закона. У спору за заштиту права детета и у спору за вршење односно лишење родитељског права, суд је увек дужан да се руководи најбољим интересом детета, на основу одредбе члана 266. став 1. истог Закона.

У конкретном случају малолетно дете парничних странака, које је ниског календарског узраста, поверено је мајци која самостално врши родитељско право и са дететом живи у Немачкој. Надлежни орган Немачке је адреси становања мајке доделио правни статус „забране информисања“ због процене да постоји ризик од поновног вршења насиља у породици. У најбољем интересу малолетног детета је да одржава лични контакт са родитељем са којим не живи. Међутим, у конкретном случају тужени – противтужилац живи у Србији а честа дуга путовања из Немачке у Србију нису у најбољем интересу малолетног детета јер ремете његову свакодневну животну рутину која је, у узрасту ниског календарског узраста у ком је дете сада, од битног значаја за правилан развој. Тужени међутим, свакако има могућност да се обрати надлежној служби у Немачкој, ради остварења контаката са дететом, па су, с тим у вези, неосновани наводи његове ревизије да га је суд побијаном одлуком, заправо лишио родитељског права. Супротно томе, понашање туженог-противтужиоца је било разлог због ког је он оглашен кривим за кривична дела одузимање малолетног лица и насиље у породици, а због чега је процењено постојање ризика од поновног вршења насиља. Код таквог стања ствари, сада је у најбољем интересу малолетног детета да личне односе са оцем (ревидентом), одржава на начин одређен побијаном одлуком, па се наводима ревизије ревидента неосновано побија правилност примене материјалног права.

Из изложених разлога, Врховни суд је одлуку као у ставу 1. изреке донео применом одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку.

Трошак на име ангажовања пуномоћника, адвоката, за састав одговора на ревизији тужиљи-противтуженој није био потребан у смислу одредбе члана 154. став 1. Закона о парничном поступку.

Из тог разлога, Врховни суд је одлуку као у ставу другом изреке донео применом одредбе члана 165. став 1. Закона о парничном поступку.

**Председник већа – судија
Гордана Комненић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић